

32. Nemzetközi Bartók Szeminárium és Fesztivál

Szombathely

2016.

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Az ország legnagyobb presztízsű zenei fesztiválja immár több mint négy évtizede várja a Bartók Béla, valamint a 20-21. századi zene kedvelőit és művelőit. 2016 januárjától kezdve új korszak nyílt a rendezvénysorozat életében, hiszen a zeneszerzőhöz köthető szerzői jogok "felszabadultak" szabad utat engedve ezzel további kísérletezéseknek, Bartók műveinek más és más fénybe állításának. 2016-ban a "Nő", 2017-ben a "Tánc", 2018-ban pedig a "Kékszakállú herceg vára" című opera áll a fesztivál középpontjában, emlékezve a 100 évvel korábbi bemutatókra, a "Két kép", a "Fából faragott királyfi" és Bartók egyetlen operájának első előadására. A Bartók Fesztivál hagyományaihoz híven nemcsak koncertekkel, hanem mesterkurzusokkal és egyéb, a társművészeteknek is helyet adó eseményekkel várta a Szombathelyre látogatókat.

A **Bartók Szemináriumra** 2016-ban is a világ minden tájáról érkeztek hallgatók.

Karmester mesterkurzus (július 8-16.)

Érkezés: július 7., elutazás: július 17.

Professzor: Hamar Zsolt

Kurzus létszám: 13 fő

Antonio Lizarraga
Bálint Mátyás
Benedikt Sauer
Derecskei András
Evan Hesketh
Hontvári Gábor
Jungho Kim
Kent Hugo Moussault
Kiss Boldizsár
Markku Laakso
Matei Pop
Shoji Haraguchi
Tianhui Ng

Zeneszerzés mesterkurzus (július 9-16.)

Érkezés: július 8., elutazás: július 17.

Professzor: Prof. Yinan Leef

A kurzus maximális létszáma 4 fő

Gelléri András
Molnár Viktor
Laczkó Bálint
Omer Barash

Hegedű és vonósnégyes mesterkurzus (július 9-16.)

Érkezés: július 8., elutazás: július 17.

Professzor: Kelemen Barnabás

Kurzus létszám: 12 fő

Alice Van Leuven
Babics Noémi
Camille Bughin
Deák Sára Katalin
Jakab Roland
Jiska Lambrecht
Lola Rubio
Maria Yakovleva
Mu-Di Wu
Radványi Dóra
Soós Orsolya
Veronique De Raedemaeker

Dal és opera mesterkurzus (július 9-16.)

Érkezés: július 8., elutazás: július 17.

Professzor: Komlósi Ildikó

Kurzus létszám: 9 fő

Balga Gabriella
Bozsoki Cintia
Kovács István
Kristóf Szabina
Kun Ágnes Anna

Magyar Szilvia
Nagy Tamara
Ócsai Annamária
Tóth Boglárka

Részletes programleírás

A 2016. július 19. és 16. között megrendezett fesztivál-koncertek közös momentuma a nőre való reflektálás volt. A programokat különleges kiállítás gazdagította a Weöres Sándor Színház Aulájában A nő másképp címmel. A kiállítás a vizuális művészetek nyelvén mutatta meg miként viszonyulnak a nőhöz, a nőiséghez a kortárs képzőművészek, akik között egyaránt találtunk időseket, fiatalokat, férfiakat, nőket, anyákat és lányokat.

A kiállító művészek: Bencsik István szobrászművész, Bóbics Diána festőművész, Horváth M. Zoltán képzőművész, Kelemen Marcel festőművész, Kuti László szobrászművész, Lelkes A. Gergely festőművész, Nyári Zsolt szobrászművész, Varga Rita képzőművész. Kurátor: Kuti László

Nyitókoncert

2016.07.09. 20:00

Szombathely, Bartók terem

Jegyár: 3.000 Ft

Közreműködött:

Savaria Szimfonikus Zenekar

Vezényelt: Kocsis Zoltán

Falvai Katalin – zongora

Kelemen Barnabás – hegedű

Műsor:

Bartók B.: Két portré

Bartók B.: III. zongoraverseny

C. Debussy: Jeux

Kodály Z.: Galántai táncok

A zsúfolásig telt koncertteremben hatalmas sikerrel nyílt meg a 32. Nemzetközi Bartók Szeminárium és Fesztivál. A hangverseny műsorszerkesztése tökéletesen bemutatta a 2016-os Bartók Fesztivál tematikáját. A Két portré (*Egy ideális – Egy torz*) 1908-ban született meg a 27 éves Bartók Béla tollából. Első tétele azonos a Geyer Stefi számára írt 1. hegedűverseny nyitó tételével, második tétele pedig a Tizennégy zongoradarab „*Szeretóm táncol*” című utolsó tételének átdolgozása. Közel negyven évvel később, 1945 nyarán, súlyos betegen komponálta Bartók utolsó, feleségének szánt művét, a 3. zongoraversenyt. Az utolsó ütemek vázlata végére odajegyezte: „*Vége*” – mellyel egész csodálatos életművére tett pontot. A koncert előtt teltházas beszélgetés zajlott a Savaria Szimfonikus Zenekar kamaratermében Kocsis Zoltánnal, Kelemen Barnabással és Bősze Ádámmal, Bartókról és a Nőkről.

Desszert koncert – Az élet játéka

2016.07.10. 16:00

Szombathely, Weöres Sándor Színház

Jegyár: 1.500 Ft; családi jegy: 2.900 Ft

Közreműködött:

Kiss Márton – zongora

Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus nőikara

Vezényelt: Molnár Éva

Moderátor: Dr. Lakner Tamás

Műsor:

Bartók Béla:

Játék

Csujogató

Lánycsúfoló

Legénycsúfoló

Leánynéző

Mese a kis légyről

Három csíkmegyei népdal

Cipósütés

Karai József: Estéli nótázás

„A magyar gyermek még nem tudja, hogy életére kiható ajándékot kapott 1936 karácsonyára. De tudják mindazok, akik a magyar gyermeket olyan világba akarnák elvezetni, ahol tisztább a levegő, kékebb az ég, melegebb a nap. Akiknek régi óhajta teljesül azzal, hogy Bartók is közéjük áll.” Kodály Zoltán üdvözölte ezekkel a szavakkal Bartók gyermekkórusainak megjelenését. A **27 egyenemű kar**, melynek egy része gyermek-, női- és férfikari előadásra egyaránt alkalmas, más része pedig kizárólag női karra íródott, 1935-ben keletkezett. A hangverseny zajos sikert aratott a vasárnapi délutánban, dr Lakner Tamás tanári, gyermeknevelői kompetenciája kiválóan érvényesült a bartóki művek átvezetőiben.

Népzenei koncert és táncos multság a Góbé zenekarral

Szombathely – Zsinagóga udvar 2016. 07. 10. 20:00

Jegyár: Ingyenes

Kiss-B. Ádám - hegedű, brácsa, ének

Vizeli Máté - brácsa, hegedű, koboz, gitár, prímtambura

Egervári Mátyás - cimbalom, brácsatambura, ír fuvola

Csaszyi Imre - basszprímtambura, brácsa, ének

Timár Márton - nagybőgő, ének

Czupi Áron - dob, ütőhangszerek, ének

Műsor

Bartók Béla: 44 duó

Nem egyszerűen a 44 kis darab előadását hallhattuk, hanem (népzenei együttes lévén) mindegyikhez kapcsolódóan az eredeti népzenei források hangszeres-énekes bemutatását is. A koncert sokszínű volt, hiszen számos népzenei forrás felcsendült különböző nyelvű és stílusú énekekből és táncokból táplálkozva, egy lendületes, energikus koncert keretei között. A magyar folk szcéna színes és izgalmas, ahol néhányan ragaszkodnak az eredeti megszólaláshoz és mások a kortárs műfajokból is keresnek inspirációt. Így valamilyen formában mindegyikük újraalkotja saját zenei hagyományát. Ebben a közegben mozog a 2007-ben alakult Góbé Zenekar. A tagok jelenleg a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzene szakos hallgatói. Koncertjeiken olyan ismert hazai zenészekkel muzsikáltak már együtt, mint Porteleki László, Csík János vagy Ferenczi György. Produkciójuk népzenei nem elég autentikus, könnyűzenei túl folkos, s a komolyzenei hatások miatt pedig végképp besorolhatatlan. Mindezek ellenére, vagy talán pont ezek miatt átütő a sikerük.

Kelemen Barnabás és Kokas Katalin estje

2016.07.11. 19:00

Szombathely, Weöres Sándor Színház

Jegyár: 2.000 Ft

Közreműködött:

Kelemen Barnabás – hegedű

Kokas Katalin - hegedű

Műsor:

Bartók B.: Hegedű szólószonáta

Bartók B.: 44 duó

„Van egy új munkám: egy szonáta csak hegedűre, amelyet Asheville-ben írtam Menuhin számára. Nov. 26-án játszotta New York-i előadása során, csodálatos produkció volt. 4 tételből áll és kb. 20 percig tart. Félttem, hogy túl hosszú lesz; képzelje: 20 percen át egyedül csak hegedűt hallgatni. De egészen rendben van, legalábbis az én számomra.” Így írt egy levelében Bartók Béla 1944 végén a hegedű szólószonátáról. A hegedű hangja megunhatatlanul, kimagasló színvonalon szólalt meg a Weöres Sándor Színházban.

Komlósi Ildikó és Balog József estje

2016. 07. 12. 19:00

Szombathely, Bartók Béla Zeneiskola

Jegyár: 2000 Ft

Az est főszereplője a szeminárium dalkurzusának vezetője Komlósi Ildikó Kossuth-díjas énekművész az 1986-os Pavarotti-verseny abszolút győzteseként debütált Verdi Requiemjével, Lorin Maazel vezetésével, Pavarotti partnereként. A Bartók-opera Juditjának egyik legszakavatottabb tolmácsolójaként tartják számon a világban. 2006-ban megkapta a Veronai Aréna alapítványának nemzetközi opera díját. Balog József a mai fiatal zongorista generáció egyik legtehetségesebbje.

Közreműködött:

Dallos Erika - zongora

Kokas Katalin - brácsa

Műsor:

J. Brahms: Brácsa-dalok

G. Bizet: Carmen – Seguidilla

G. Bizet: Carmen – Habanera

Kósa Gy.: Bartók emlékére

Bartók B.:

3 Csíkmegyei népdal

6. Bagatell

Allegro

Barbaro

Liszt F.:

Funerailles

Szürke Felhők

Resignazione

XIII. Magyar Rapszódia

Talán a legizgalmasabb hangversenye volt a Bartók Fesztiválnak ez a hangszerelésében is és hangvételésében is összetett, sokszínű koncert, amely nemcsak érzékeinket, de intellektusunkat is megdolgoztatta a művek közti konnotációk által.

A SAVARIA SZIMFONIKUS ZENEKAR kamarakonzertje

2016. 07. 13. 19:00 Szombathely, Weöres Sándor Színház

Jegyár: 2000 Ft

Közreműködtek:

Stankowsky Nóra – hegedű

Stankowsky Endre - gordonka

Csanádi Szilvia – hegedű

Ábrahám László – Brácsa

Lenner Barnabás – krarinét

Minami Matsunaga - zongora

Miranda Liu - hegedű

Savaria Rézfúvós Együttes

Műsor:

Kodály Zoltán: Duó hegedűre és gordonkára Op. 7, I.tétel

Kodály Zoltán: Intermezzo Op. 12

Kodály Zoltán: Szólószonáta gordonkára Op.8

Bartók Béla: Kontrasztok (Sz 111, BB 103)

Bartók Béla: Magyar képek (Sz 97, BB 103)

1. Este a székeleyknél
2. Medvetánc
3. Ürögi kanásztánc

Yinam Leef: Impro's Imprint

Kodály Zoltán második zeneszerzői estjére, amelyen a Waldbauer-Kerpely Kvartett és Bartók Béla mellett Kálmán Oszkár lépett fel, 1918 májusában került sor. A hangverseny kritikai fogadtatása ellentmondásos volt. Meglepő például, hogy a korabeli kritikusok között akad olyan, aki a harmincas évei derekán járó Kodályt még fiatal zeneszerzőnek tekinti, olyan pályakezdő, saját hangját még tétován keresgélő alkotónak, aki rászorul az atyáskodó dorgálásra. A beszámolók szinte hemzsegnek a „de” kötőszócskától: „igazi tehetség, de még nem forrt ki”, vagy „nagy és izmos, de tévúton járó tehetség”. Néhányan csak a folkloristát hallották ki a darabokból. Kodály korai művei hamar túlléptek az első kritikák kétkedő hangvételén és mára a hangversenytermek közkedvelt darabjaivá váltak. Ezt a Savaria Szimfonikus Zenekar kamarakonzertje ismételtén igazolta. A koncert zárásaként igazi kuriózumként felcsendült **Yinam Leef**, a zeneszerzőskurszus professzorának Impro's Imprint című darabja, melyet Bartók Improvizációk magyar parasztdalokra című műve inspirált. Elmondhatatlan büszkeség volt mindenkinek ezen az ősbemutatón részt venni, hiszen a művet Magyarországon mi mutattuk be először, egyben rendkívül megindító volt ennyire friss reflexiót hallgatni Bartók zenéjére.

HEKABÉ – TÁNCJÁTÉK

2016. 07. 14. 19:00

SZOMBATHELY - WEÖRES SÁNDOR SZÍNHÁZ - MÁRKUS EMÍLIA TEREM

A Vörösmarty Színház előadása

Jegyár: 2000 Ft

Euripidész Hekabé című tragédiája ihlette Blaskó Borbála azonos című tánccal, mozgással elmesélt történetét: az ő Hekabéja egy olyan mozgásszínházi előadás volt, melyben különböző képekre és a táncosok karakteres figuráira épültek a jelenetek. Mindennapjainkat érintő kérdéseket fogalmaz meg az előadás, szavak nélkül: mennyire ragaszkodunk a megszokásokhoz, meddig kapaszkodunk emberekbe, tárgyakra, elképzeléseinkbe, elveinkbe? El tudjuk-e valaha is engedni, vagy vissza-visszacsapódunk újra és újra abba, ahhoz, ami már minket sem emel fel, nem éltet, csak a pusztulás felé terel? El tudjuk-e fogadni az elmúlást? Milyen terheket cipelünk naponta? A rendező-koreográfus annak a híve, hogy „a tánc az egyetlen művészeti ág, ami nem konkretizál, hanem a sejtetés művészete, ezáltal nagyobb szabadságot enged a fantáziának”. Elementáris erejű darab, szótlanul, gondolkodva távozó közönséggel.

HEGEDŰ KURZUS ZÁRÓKONCERTJE

2016.07.15. Péntek 16:00

Szombathely, Savaria Szimfonikus Zenekar, Kamaraterem

Műsor:

Beethoven: F-dúr „Tavaszi” szonáta II-III-IV. tétel (Jiska Lambrecht)

Bartók: II. hegedűverseny I. tétel (Alice Van Leuven)

Enescu: The Fiddler (Jakab Roland)

Bartók: Román népi táncok (Maria Yakovleva)

Franck: A-dúr szonáta I-II. tétel (Veronique de Reademaeker)

Bartók: I. hegedűverseny I. tétel (Radványi Dóra)

Bartók: I. hegedűverseny II. tétel (Deák Sára Katalin)

A műsorszámok között Bartók duókat hallgathattunk meg a kurzus résztvevői által a következő párosításban:

Jiska Lambrecht – Alice Van Leuven

Veronique de Reademaeker – Soós Orsolya

Deák Sára Katalin – Radványi Dóra

Maria Yakovleva – Jakab Roland

DALKURZUS HALLGATÓINAK ZÁRÓKONCERTJE

2016.07.15. 16:00

Szombathely, Bartók Béla Zeneiskola, Tibold Iván Terem

KOMLÓSI ILDIKÓ - KURZUSVEZETŐ PROFESSZOR

DALLOS ERIKA – ZONGORAKÍSÉRŐ

Műsor:

Bartók B.: A gyulai kert alatt

Kodály Z.: Ne búsuljon senki menyecskéje

Bartók B.: Elindultam szép hazámból

Bartók B.: Ablakomba, ablakomba

Bartók B.: Op. 15 – Az én szerelmem

Bartók B.: Op. 15 – Nyár

Bartók Béla: Kékszakállú Herceg vára - részlet

C. Saint-Saëns: Sámson és Delila – Mon coeur

G. Bizet: Carmen – Habanera

G. Verdi: Szicíliai vecsernye – O tu Palermo

G. Rossini: A sevillai borbély – Une voce poco fa

ZENESZERZÉS KURZUS ZÁRÓKONCERT

2016.07.16. 16:00

Savaria Szimfonikus Zenekar Kamaraterme

KURZUSTARTÓ PROFESSZOR: Yinam Leef

Műsor:

Molnár Viktor: Pictures from Juno – klarinétra és vonóstrióra

Lustyik Ákos: Chain – oboára, klarinétra, hegedűre és csellóra

Omer Barash: Echoes of reverence – oboára és vonóstrióra

Laczkó Bálint: Tükörszilánkok – klarinétra és vonóstrióra

Gelléri András: Come-back – oboára, klarinétra és vonóstrióra

Közreműködő zenészek:

Büttner Orsolya – hegedű

Ludmány Dénes – brácsa

Szakács Viktória – cselló

Murin Roman – oboa

Laduver Mihály – klarinét

Prof. Yinam Leef Izrael legelismertebb, aktív zeneszerzője, a fiatal tehetségek eltökélt támogatója. 1985 óta a jeruzsálemi Tánc- és Zeneakadémia tanára, jelenleg az intézmény elnöke. Munkásságában különös figyelmet szentel a művészi és emberi kapcsolatnak a mű, a zeneszerző és az előadó között. Ez a figyelem és intimitás hatotta át a szemináriumi munkát és a záró koncertet is.

KARMESTER KURZUS ZÁRÓKONCERT

VEZÉNYELNEK A KARMESTER MESTERKURZUS RÉSZTVEVŐI

2016.07.16. szombat 20:00

Szombathely, Bartók terem

Szólista: MURIN JAROSLAV - brácsa

Kurzusvezető professzor: HAMAR ZSOLT

Műsor:

Sztravinszkij: A tűzmadár

Bevezetés, A tűzmadár tánca és tűzmadár variációk (Derecskei András)

A hercegnők tánca (Benedikt Sauer)

Kascsej király pokoltánca (Shoji Haraguchi)

Bölcsődal, Finálé (Tianhui Ng)

Bartók: Brácsaverseny

I. tétel (Markku Laakso)

II-III. tétel (Evan Hesketh)

M. Muszorgszkij – M. Ravel: Egy kiállítás képei

Promenád, A gnóm (Antonio Lizarraga)

Promenád, Ódon várkastély (Matei Pop)

Promenád, Tuilerák kertje, Bydlo (Kiss Boldizsár)

Promenád, Csibék tánca a tojáshéjban, Samuel Goldenberg és Schmule (Kent Hugo Moussault)

A limoges-i piac, Katakombák, Holtakkal a holtak nyelvén (Hontvári Gábor)

Baba-Yaga kunyhója, A kijevei nagykapu (Jungho Kim)

Igor Sztravinszkij (1882-1971) mindössze huszonhét éves volt, amikor megírta élete első balettzenéjét, amely egycsapásra elindította a világhír felé, és amely műve azóta is talán a legtöbbet játszott darabja. Gyagilev, az orosz balett vezetője bízta meg Sztravinszkijt új balett komponálásával, s az orosz népmesén alapuló Tűzmadár 1910 júliusában mutatkozott be a párizsi Nagyopera színpadán.

William Primrose, a világhírű brácsaművész 1945-ben kérte fel Bartókot brácsaverseny megkomponálására. A mester még halálos ágyán is dolgozott a darabon, de befejezni már nem tudta. A hátrahagyott vázlatokból, melyek minden jelölés, összefüggés nélkül, szétszórt kottalapokon maradtak fenn, növendéke, Serly Tibor állította össze, és hangszerelte meg a versenyművet, melyet ezért nem tekinthetünk autentikus Bartók-kompozíciónak.

Az orosz romantika egyik legjelentősebb mestere, Muszorgszkij a Viktor Hartmann festő tiszteletére rendezett kiállítás képeinek hatása alatt döntötte el, hogy egy zongoraciklust komponál barátja emlékére. A tíz képet megjelenítő mű a romantikus zongorairodalom egyik legragyogóbb karakterábrázoló zenei remeke lett, melynek népszerűségéhez nagyban hozzájárult Maurice Ravel 1922-es briliáns szimfonikus zenekari hangszerelése.